Termálvíz feltárások és gyógyfürdők postabélyegeken, képeslapokon

Lénárt László, Miskolci Egyetem, hgll@uni-miskolc.hu

A gyógyvíz emberi felhasználása valójában a történelem homályába vész. (A külsőleg, gyógyfürdőkben használt gyógyvizek túlnyomó többsége termálvíz.) A tudatos, írásban is dokumentált, emberi felhasználása bizonyíthatóan kb. 4000 évre vezethető vissza, de a bronzkorból is vannak a gyógyvíz használatára utaló jelek.
A gyógyvíz orvosi értelemben vett felhasználásának jelentős kibővülése a 19. században történt s ekkor már a gazdasági jelentőségét is felismerték. Ennek megfelelően a propaganda legkülönbözőbb eszközeit vetették be az újabb és újabb vendégek megszerzése érdekében. A propaganda egyik formája a fürdőhelyek képeslapokon és postabélyegeken való ábrázolása. (A bélyegkiadás a 19. sz. közepén vált elterjedté, az első képeslapok kiadása a 19. sz. legvégén történt. Az első Kárpát-medencei fürdőhelyet bemutató - illeték - bélyeget Magyarországon adták ki 1931-ben, amely a Széchenyi-fürdő épületét ábrázolta. A legelső, fürdőhelyet bemutató képeslapok kb. egyidősek a képeslapok kiadásának kezdetével, hiszen fürdőhelyről az ismerősöknek, rokonoknak képeslapot küldeni „sikk" volt.)
Kibővített értelemben a gyógyfürdőkről mintegy 42 postabélyeg kiadást ismerünk a Kárpát-medencéből, ill. Kárpátok ívéből, valamint az Alpok K-i nyúlványaiból. A gyógyfürdőket, gyógyvizeket, termálvízfeltárásokat bemutató képeslap kiadások száma több ezerre tehető ugyanezen területeken.

Thermal water and health spas displayed on postage stamps and postcards

László Lénárt, University of Miskolc, hgll@uni-miskolc.hu

It is hard to pinpoint in history when medicinal water was first used. (Most of the medicinal waters used in health spas for bathing is thermal water.) There is proof of conscious and documented human use from approx. 4000 years ago, but there are signs already from the Bronze Age regarding usage of medicinal water.
In the 19th century, its use significantly broadened in the medical sense; at the same time, its economical significance was also recognized. The propaganda used various means in order to achieve having more and more visitors. One of these methods was to display spas on postage stamps and postcards. (Issuing postage stamps became widespread in the mid-1800's, and the first postcards were issued at the end of the 19th century. The first display of a spa in the Carpathian Basin was issued in 1931 in Hungary. It was a revenue stamp, and showed the building of the Széchenyi Spa. The first postcards depicting health spas were issued at about the same time as the beginning of post card issuing, since sending a postcard from a spa to friends and relatives were trendy.)
Taking the spas in an enhanced sense, we are aware of about 42 postage stamps issued in the Carpathian Basin, from the arch of the Carpathian Mountains, and from the eastern areas of the Alps. The number of postcards issued in the same area about health spas, medicinal waters and thermal waters is well into thousands.